

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Joi și Duminecă, F61'a, cându concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/3 galbini mon. sunatória.

Anu XXXVI.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 86.

Brasiovu 23/11 Novembre

1873.

Braslovu 22 Noembre n. 1873.

Pana ce vomu primi reportu detaiatu despre decursulu adunarei consiliului municipale alu districtului Fogarasiu, tienuta in 17 Noembre a. c., impartasimu on. publicu cetitoriu, care astépta cu in cordare fora margini, cá facia cu o batjocura atatu de resoluta la terrorismu se vedea atatu atitudinea barbatiloru romani, din cari se compune acestu consiliu, catu si indiscreti'a, de care se conduce antagonismulu si conjuratulu inimicu alu causei nóstre nationali politice, impartesimu pre scurtu rezultatulu acestei adunari demne de a fi descrisa in tóte amănuntele discussiuniloru sale. De timpuriu se cointelesera reprezentantii municipiului Fogarasiu, cá se intetiésca convocarea unei adunari, fia si extraordinarie, pentru a se pronuncia asupra batjocurii, ce face cu conmembrii sei terrorismulu stapaniloru, cu care voru a omori si libertatea discussiuniloru in consiliulu municipale, si abia astépta, cá se si implinirésca datori'a de a-si apara onórea si dreptulu autonomici si a libertatii discussiuniloru. Bravulu barbatu d. Protopopu Ioane Meceanu facu indata dupa curentele officiali propunerea, cá se se substérna una reprezentatiune ministeriului Ungariei, de cuprinsu, cá se binevoiésca a sista processulu criminalu, ce s'a intentatu d. advocatu si membru consiliului Arone Densiusianu si altoru dupa densulu, trasi totu fora cuventu din simplu planu de a terrorisa. Totu asemene propunere se facu si se si primi de conclusu totu cu unanimitate, cá intrebuintiarea limbei romane in municipiulu curatu romanescu se nu se jignésca, si in caus'a acésta inca se primi a se tramite alta reprezentatiune la regiulu ministeriu. D. advocatu Ioane Romanu facu apoi propunerea, cei face onóre, cá se se sisteze tóta ulteriorea incuisionu pornita asupra officialiloru suspinsi dela officiu pentru decisiunile consiliului de asta primavéra, ceea ce inca se primi cu 49 voturi in contra numai la 4 maghiare, rehabilitanduse officialii si sistanduse cercetarea.

Amu dori a sci spre liniscirea spiritelor, ca ce crime s'au mai inventatu adjecte numelui romanu in acesta cercetare criminalu, ca-ce vedemu, ca chiaru si opositiunile in materia de dreptu de statu suntu respectate in opiniunile, propagarile, adunarile si constituirile si reconstituirile lor in sinulu natiunei maghiare. Ori centrulu stengu alu dietei din Pesta nu combate dreptulu de statu de adi, luptandu din resputeri pentru uniune simpla personale cu Austria, si combatendu uniunea reale? Ér, stenga extrema pana unde merge si mai departe si totusi facu toti reuniri politice, cluburi compacte si propagande pe facia, pentru a-si castiga valóre si convictiune pentru cauzele lor de dreptu de statu? Si romanulu leale se i se impute totu reactiune, totu proditioni fictive, indata ce-si deschide gur'a pentru apărarea dreptului politicu nationale si de limba?

E tempulu, cá romanii inca se-si organizeze pe facia, cumu facu si partitele unguresci, parti'a sa nationale, cá cu poteri morali intrunite, pe cale ertata si cu frunte franca se pasiésca la propagarea si castigarea convictiuniloru lor si in sinulu antagoniloru ei, ca pacea interna si multumirea generale suntu odorurile cele mai pretiöse intrunu statu si numai in favorulu acestora lupta romanulu, aparandusi dreptulu politicu nationale, ér' maghiarulu convinsu de necesitatea acestora in fine va trebui

se céda; si pe calea acésta voru inceta si incriminarile de Dacoromania, de reactiune si cate tóte, ascrise nóue numai din seninu séu din pruritulu de a ne terrorisa si desconsidera.

Se ne facemu socotéla cu viitoriulu si cu totii se lucramu conformu pretensiuniloru lui prin tóte municipale.

Universitatea fundului regiu.

In 20 Noembre a. c. la 11 óre inainte de amédi a deschisu comitele Mauritiu Conrad confluxulu universitatii pentru sesiunea ordinaria a an. 1873 — bineventandu pe membrii ei presenti. In cuventulu seu face comitele amintire despre starea averei corporatiunei acesteia si invóca attentiunea si collucrarea universitatii la deslegarea insemnatelor probleme, ce se voru subtrage deliberarei intielepte a aceleasi.

In puterea observantiei vechie, deputatulu cetatii Sighisior'a, carele acumu este advocatulu Bacon, respundiendu la cuventulu de deschidere, — in numele poporatiunei fundului regiu multiamesc comitelui pentru loial'a convocare a confluxulu la timpulu prescisu prin statutulu provisoriu —, promite prompta collucrare intru agendele obvenitóre, intre care dinsulu numera si cestiunea de mare importantia a crearii unui proiectu de constitutiune pentru municipiele fundului regiu, carea in calea sa — se devina sanctionata, si apoi se intre in valóre.

Noi romanii, intre cercustarile anormali, in care se afla astadi viati'a publica a patriei nóstre, — nu putemu cu inimicitia a intimpiná susceperea activitatii acestui organu publicu, ca-ci din tóta autonomi'a patriei a remasu nederimatu — de catra centralisatiune, carea dupa esperiintile triste din tóta Europ'a amortiesce numai viati'a publica, impedece cultur'a generale a popóreloru, — **numai acestu** singuru bastionu, pentru a carui conservare si intocmire amesuratu egalitatii in drepturi si detorintie publice suntu chiamati dimpreuna cu confratii nostri sasi — luptatori vechi — si unu numeru considerabile dintre barbatii nostri bravi si anume: Tincu, Orbonasiu, Deacu, Pacurariu, Hanea, Bologna, Macellariu, Racuciu.

Se salutamu déra si cu simtieminte loiali si patriotice pe Universitatea fundului regiu dejá adunata, si se-i uramu, cá geniulu adevurului, — alu dreptatii, — alu ratiunei se se cobóre asupra membriloru ei, si luminandule mintile lor se faca, cá lucrurile lor, cari cunoscu cerintiele neamanabile, si aspiratiunile juste atatu ale comitentiloru, catu si acelor, cari nu suntu reprezentati prin densii, — se indestulésca poporatiunea intréga a fundului regiu.

Catre deputatii romani avemu in specie óre cateva cuvinte.

Voi si déca sunteti formalmente in minoritate, — in realitate reprezentati maioritata poporatiunei din fundulu regiu, voi ve aflati acumu singurulu terenu publicu in patri'a nóstra, unde pentru romanu se póte lucrá ceva cu efectu visibile —, folositive de prilegiulu acesta si faceti — déca va fi lipsa —, si prin unu elaboratu deosibitu — unu proiectu de lege municipale

si comunale, care convine in genere cerintielor rationalmente socotite ale statului, — ale patriei, si in specie ale intregi poporatiuni a fundului regiu, — si care se convina si pretensiuniloru drepte ale poporului romanu, — faceti unu proiectu de lege municipale si comunale, carea se fia accomodata si pentru alte municipia, unde locuescu romani.

Acestu proiectu ar' respicá vointi'a romana, si ar' avé apoi si indreptatirea formale, a fi privitu de unu fundamentu pronunciatu alu unei constitutiuni singuru salutare pentru patria si toti locuitorii ei!

Voi sunteti puteri extracte din sinulu inteligintii — cine se lucre in vii'a natiunei, déca nu voi?! Junius.

Adunările reprezentatiuniloru municipali in Transilvania*).

S'a observatu de nenumerate-ori in diversele diaria din patri'a nóstra, ca de cativa ani incóce, membrii reprezentatiuniloru municipali, alesi séu privelegiati (asiá numitii virilisti), cá se se adune, se se consulte asupra affaceriloru municipiului, si se aperse interesele poporului, au perdutu fórte multu din vechiulu lor zelu si patriotismu; pentruca din cate 50—100—200 abia se aduna 1/4, séu celu multu 1/3 parte din ei. De aici urmédia, ca neadunanduse reprezentanti nici macaru in numerulu celu mai scadiutu, ficsatu prin lege, pentru cá se se póta luá concluse si pecisiuni legali, multele affaceri acumulate, séu ca remanu balta, co-perite de pulbere, spre cea mai mare dauna a totului si a particulariloru, séu ca pe mai multe le decidu si manipulédia functionarii municipali pe respunderea lor, care cumu ilu taia capulu; mai de multe ori inse obvene casulu celu de antaiu.

Déca reprezentatiunile municipali ar' fi compuse in tóta tier'a, séu numai din romani, séu ca acestia ar' face maioritata in ele, atunci te-ai mirá si nu prea de asemenea nepasare, indolentia; pentruca ai avea ocaziune se audi in cele mai multe casuri, ca romanii nu mergu la consiliulu municipale mai alesu din cauza politica, cá adeca se nu fia constrinsi a executá unele din acelea legi, alu caroru scopu ar' fi a paralisá vieti'a lor nationale, a le omori limb'a, séu a'i saraci, ori ca nevoindu a le executá, si protestandu asupra lor, se fia aruncati unii dupa altii in temnitiele cele puturóse ale comitatelor si districtelor. In starea de facia, romanii se mai escusa si cu impregiurarea dicundu: Ce se mai mergemu la „Comitatu, Scaunu, Districtu,“ ce se ne mai facemu spese órbe si se perdemu tempulu, candu noi cá reprezentanti, si asiá suntemu mai preste totu in minoritate, si candu discussiunea si dreptele nóstre postulate se sugruma adessea prin simpla votare.

*) Acestea adunari, de regula treilunarie, se mai numea pana in a. 1848 adunari séu congregatiuni marcali, dela marc'a de argintu pe care avea se o platésca cá glóba (amenda) cei carii absentá. De cativa ani incóce aceleasi se numescu cu unu barbarismu absurdu gallo-latinescu „Comitetu comitatensu,“ ne intielesu de nimeni in tóta Europ'a. In Franci'a si in Romani'a se dicu fórte bene: Consiliu municipale; se potu numí si Representatiune municipale.

Nu ca dóra noi amu subscrie aceste argu-
mente ale unoru reprezentanti de nationalitate ro-
mana, pentru ca sciti bine, ca déca amu disu, se
nu ne parasimu patri'a, se nu'i vendemu existenti'a
ei, se nu commitemu spurcat'a crima de parri-
cidiu, amu adaosu inse totudeauna, cá cu atatu
mai virtosu se vedemu de affacerile ei aci acasa,
in ceruletiulu catu ne mai remase si pre catu tempu
ne mai remane deschisu de man'a despotismului;
— dóra care se póta fi acelea cause, ce retienu pe
maghiaro-secui si pe sasi dela adunările municipali?
Cautati in tóta tiér'a, pe tempulu adunariloru, si
ve mirati de miculu numeru alu celoru adunati.
Sasii erá cunoscuti in totu tempulu de cei mai re-
gulati si mai exacti in cestiuini precumu este si
acésta. Anume brasiovenii si sibiienii se intrecea
care de care, cá nu cumuva se lipsésca dela con-
siliulu municipale. Astadi este cu totulu din con-
tra: candu ii chiami la adunare, pare ca'i chiami
la inchisóre. Las' ca multi din cei alesi isi dau
dimissiunea, dóra vedeti, ca nici cei carii 'si pas-
trara demnitatea de membrii, nu mergu la adu-
nari. Cetatea si suburbiele Brasiovilui au represen-
tatiune nominale de 150 membrii; este inse lucru
mare, candu se aduna cate 50, si sunt casuri, in
care nu vedi nici 20 de membrii in sala, in catu
oratoriulu (presedentele) se vede necessitatu a de-
clará, ca nu se póte tiené sidentia, dupa care cei
adunati se ducu pe aci incolo cu budiele inflata.
Prefectulu districtului (Judetiu-Oberriechter) a con-
chiamatu in tempulu din urma de repetite-ori consi-
ulu districtuale, si abea a trei'a óra, dupa una mu-
strare seriósá, se adunara cu mare greutate atati
membrii, cu cati se se póta luá in pertractare vreo
cincidieci si optu (58) de cestiuini si obiecte, intre
care pe langa cateva currentie, multe sunt in ade-
veru fórte interesante.

Acésta portare a sasiloru trebue se bata tare
la ochi. De unde acésta molipsire, acestu contagiu,
acésta infectiune de lene, de indolentia, de somno-
lencia? Dér' óre se fia lene si somnolentia? Noi nu
credemu. Apoi dóra ce se fia?

Mai inainte de a raspunde la intrebarea din
urma, se constatamu din nou, ca in comitate si in
secuime pe unde predomina virilistii, adeca aristo-
crati'a si „plutocrati'a“ (vai de ea), merge cu adu-
narile inca si mai reu decatu in sasime. Ce este
mai multu, chiaru in Ungari'a la ungureni, aduna-
rile municipale sunt cercetate in modu totu asiá de
miserabile cá si pe la noi. In adunarea munici-
pale a primului si marelui comitatu alu Pestei,
conchiamata in dilele trecute, in diu'a din urma a
sidentieloru erá de facia numai 6 di: siese mem-
brii; incolo domnii functionari facea si deregea con-
formu instructioniloru publice si secrete pe care le
avea, cu monotoni'a usitata la biurocrati. Acea mo-
notonia a fosu turburata in acea di numai pri unu
incidente, care de s'ar' fi intemplat pe la noi, ar'
fi urmatu fulgere si trasnete. S'a scolaru adeca
famosulu Halász si a strigatu, se se céra cu totu-
adensulu banca nationale maghiara. Destulu
suntemu umiliti, adause elu, prin totu ce ne vene
dela Vien'a; destulu suntemu provincia austriaca.
Au nu vedeti voi, ca pe resiedenti'a regésca din
Bud'a inca totu mai flutura flamur'a négra-galbina.
Apoi éca ce se mai intempla: ne silescu a serbá
aniversari'a (iubileulu) de 25 de ani alu domniei
regelui Franciscu Iosifu, si nu vreu se scia, ca noi
ilu avemu de rege numai dela 1867, de candu s'a
incoronatu, ca prin urmare noi maghiarii trebue se
asteptamu cu serbarea pana ce se voru implini 25
de ani computati dela 1867 inainte, éra nu dela
Dec. 1848. Se mai involburá si Bujanovich, dandu
dreptu lui Halász.

Adeca in Ungari'a totu se mai trecu scene cá
aceste, cine scie pana candu, éra in Transilvani'a:
Ja, das ist was anders, Bauer! séu pe romanesc:
Ce vreti mojiciloru si badaraniloru, carii cutediati
a fiecari despre drepturile vóstre si a le tieriei.
Taca-ve gur'a misieiloru. Ati uitatu si voi, cumu
a uitatu de multu Albin'a dela Pesteá, ca voi va-

lachii transilvani stati sub dominatiunea legei mar-
tiale, ce póta elegantele titlu de **Mana libera,**
Szabad kéz, Freie Hand. Au nu ve-
deti voi, ca regimentulu de gendarmi se mai tiene
in Transilvani'a numai din caus'a vóstra, precumu
se tienea de tempulu lui Kempen et Bach pentru
noi, si ca dreptulu de a possede arma de focu este
restrinsu in acésta tiéra numai la unu numeru a-
numitu de individi, si numai cu conditiune de a ve
castigá biletu de arme (Waffenpass), conformu edic-
tului 44 din Compilate, care tiene: „Az Oláhokrol
. . . . tegezzel, kardal, pallossal, tsákánnyal, dár-
dával és egyéb fegyverekkel járti ne merészeljén*“).
Multiamiti lui Ddieu si ne sarutati manile blaste-
matiloru, ca ve mai lasamu cutietele, securile, có-
sele si furcile de ferru, usque ad beneplacitum. Voi
sunteti Irlandi'a si Bosni'a nóstra.

D-lu Carol Schnell, prefectulu Brasiovilui si
alu districtului, scriendu sub nr. presid. 1560—
1878 din 23 Oct. catra membrii municipali, apel-
lédia la patriotismulu si indatorirea loru de a lu-
crá pentru benele publicu. Noi scimu se appreti-
amu zelulu si nobilele simtiementu patrioticu alu
domnului prefectu; ilu rogamu inse, cá se benevo-
iésca a luá si d-sain consideratiune de aprópe po-
sitiunea, déca nu a toturoru membriloru, celu pu-
cinu a unei parti din trensii. Legea martiale plana
(pe nemtiesce schwebt) preste Transilvani'a numai
din caus'a Valachiloru; este inse lucru firescu,
cá pressiunea exercitata asupra loru, se o simtia si
sasii, si chiaru maghiaro-secuii, ori-catu s'ar' apará
si ferí de ea; in asemenea casuri si conjuncturi nu
mai incupe privilegiu; ori-ce pressiune paraliséd a
in gradu, ce nu se póte precalculá. Cumu potu se
curga discussiuni si consultatiuni intr'o societate,
in care unora le ar' fi permisu a vorbí ori-ce le
plesnesce prin capu, séu cumu dicu nemtii, „Wie
einem der Schnabel gewachsen ist,“ éra altora le
este pusu in gura scalusiu, séu pe budie locatu.

Dóra mai suntu si alte cause, pentru care ó-
menii se ferescu de adunările municipale. Atatea
legi provisorie cate au trecutu preste capetele nós-
tre in periodulu de ani 25; incercarile facute si in
anii din urma, de a paralisá ori-ce activitate mai
efficace a corpuriloru municipali, si a o trage la
centru, séu adeca a contralisá barbatesce, cá si in
cei diece ani ai absolutismului austriacu, au desgu-
statu pe populatiuni si pe alesii acelora mai multu
de catu chiaru absolutismulu celu pronuntiatu, adeca
botezatu pe facia cu numele: absolutismu. Or-
ganele systemei absolutistice erá multu mai sin-
cere; ómenii absolutismului nu ascundeá miti'a in
sacu, ci ei ne spunea verde in facia: „Municipiale
vóstre si tóta system'a vóstra vechia, tiesuta din
privilegiuri miserabili, din nationalitati domnitórie
si din alt'a robita, nu mai platescu nici catu unu
baraboiu, séu o pipa de tabacu ungurescu; voi de-
candu suntoti, nu ati sciutu nici guberná si nici
administrá, decatu numai a rebellá; se ve invetiamu
noi si la una si la alt'a, „ihr verfluchte Kerle.“
Unu limbagiu cá acest'a ilu intielegemu cu totii de
minune. Astadi nu mai scimu ce se intempla cu
noi, afóra déca nu ne vomu alaturá si noi la do-
ctrin'a ce o propaga de una parte com. Lonyai,
de alt'a renumitul Gitzzy, fostulu capu betranu
alu stangei midiuloricé, ca tiér'a merge spre ruina
sigura, si ca a mai remasu inca numai combinatiu-
nea Mayláth—Eszterházy—Sennyei, adeca copia a
repausatului absolutismu, inse mai brutale decatu
acela.

In totu casulu, bórea absolutismului suffa de
undeva, si ea se simte in tóte actiunile si in tóta
actitudinea guberniului si a gubernatiloru. In a-
césta situatiune, intre conjuncturi cá ale nóstre, si
sub acésta pressiune a spiritelor, adunările muni-
cipali nu potu fi cercetate mai bene decatu se vede
in fapta. Se póte ca d. Z-zyk, carele pentru Tran-

*) Valachii . . . se nu cutedio a amblá cu
tolba (cu sageti), cu sabia, palosiu, ciocanu, darda
si cu alte arme.*

silvani'a este Fac-totum in ministeriulu de interne,
va fi afindu, ca si atata activitate considerata din
punctulu seu de vedere, ar' fi prea preste mesura
mare si periculósá pentru tiéra. Déca se mai crede
si acésta, atunci mai remane unu singuru midiulocu:
Redicarea de furci nóue de noutie, cioplite frumosu,
din lemnu de stejariu, preste totu din statiune in
statiune, si mai alesu de alungulu caliloru ferrate
si alaturea drumuriloru, intocma cá si in a. 1848.
D. Zeyk isi va fi aducendu amente, cá si noi, ca
si inainte de 1848 mai nu erá nici unu satu,
care se nu'si aiba furcile sale, pe alocurea si tiépa,
éra pe unde se ia crucea drumurile, intre hotara, se
vedea si cate dóue trei parecchi de spendiuratori.
In fine, se mai póte reinfo si decisiunea tribunalu-
lui negru din anulu citatu, care suná: Cá se se
spendiure tóta intelligenti'a romanésca, pentru cá
tiér'a se aiba odichna celu pucienu pe cincidieci de
ani inainte. Atunci se facu frumosulu inceputu cu
teologulu gr. res. Vasile Popu la Tergulu-Muresiu-
lui si cu juristii Betranénu et Simonu la Clusiu.
Astadi s'ar' potea incepe executiunile cu multa ef-
ficacitate in districtulu Fagarasiului, pentru cá se
se dea exemplu membriloru municipali de acolo.
Noi recomandamu cu totu adensulu dlui Zeyk et Comp.
acestea mesuri, si ne alaturamu vocea nóstra la vo-
cea valorósá a aceloru diarie din Pesteá care, pre
catu durara agitatiunile electorali intre romanii si
serbii din fostele regimente confinariate, strigara ne-
incetatu, si provocara pe ministeriu, cá se imple
tóte temnitiele cu romani si cu serbi. Aici nu are
a se teme nimeni de intrevenirea vreunei poteri
straine, ca nu suntemu nici in Turci'a, nici in Va-
lachia.*

Se traiésca Approbatele si Compilatele lui Rá-
koczy si Apaffy, ca ei si pe acestea s'a depusu ju-
ramentu in 1867.

Blasiu, 19/11 1873.

Junimea studiósá dela gimnasiulu completu din
Blasiu, aducendu-si amente de cuventele: „Unde-i
unulu, nu-i potere“, si tienù de cea mai sacra de-
torentia a se intr'uni si in anulu acesta, cá asia
conlucrandu cu poteri unite se se nisuésca a adauge
la edificiulu doritu catu de grandiosu de cultura a po-
pului Romanu, baremu unu firu de nesipu. Deci
in 8 Noembre intruninduse in edificiulu gimnasiului,
Simeone Micu cá presedentele societatiei deschise
sidentia prin una cuventare insuffletitória, in care
aréta cu cele mai viue argumente fososulu limbei,
si alu unei societati de lectura. La acésta raspunde
octavanulu Ioane Butnariu prin una vorbire, in care
recomandandu laboriositate, concordia si fratietate,
aréta scopulu societatiei. De aici se pasi la alo-
gereá officialiloru si amesuratu prescriptelor, din
statute prin majoritate de voturi se alese: de vice-
presedente Ioane Butnariu octavanu; prin aclama-
tiune se alese de notariu stud. din VIII-a Romulu
Orbeanu; de bibliotecariu totu prin aclamatiune:
Alecsandru Cousianu; de cassariu stud. de a VII-a
clase Alexandru Radu; ér' de vice-bibliotecariu Al-
xiu Viciu stud. de a VII-a clase.

Cu aceste se-a inchiaiatu solemnitatea redés-
chiderei societatiei nóstre de lectura.

Pre langa acestu reportu aducemu multiumita
publica Ilustratiei Sale D. Ladislau Vaida, care
a inmuntitu bibliotec'a, douandu-i opulu intitulatu
„Epistola deschisa.“

Ioane S. Butnariu m. p.
vice-presedente.

Romulu Orbeanu m. p.
not. coresp.

Salinele Muresiu Uioarei 11/11 1873.

De catu-va tempu me numeru si eu intre lo-
cutorii stabili ai Salineloru Muresiu-Uioarei. Isola-
tiunea cea mare, ce amu sentitu indata dupa esi-
rea mea dintr'unu foculariu asiá potericu si activu
cá Blasiulu, mi-a picatu cá o scalda rece sub do-
cursulu parosismului de frigure. N'aveamu inca pre

acestea locuri unu centru pentru a redică și nutri spiritul național, — pre cându pre această vâtră a Muresiului se deschide unu venitoriu frumosu pentru — cei cauti.

Acumu patru ani amu vedutu mai antaniu aceste Saline și ce diferența amu aflatu între atunci și acum. Atunci vedeai multime de cali, ce munciau în apă și pe uscatu, și o lume de omeni, cari i munciau ori munciau și eli alaturea. Omenii și calii trageau luntrile de sare pre Muresiu în susu imbrancindu și pleni de apă și noroiu. Nu eră mai buna sortea celor de pre uscatu, ca la celu mai micu noru de ploie Salinele deveniau o morastina buna de înglodatu și nutritoria de tifusu.

Asta-di Salinele noastre iau tipu de orasiu și înca provediutu cu multe indemanari. Mastnele de abure și implinescu pre totu loculu șgomotós'a misiune și fluera după sutele de căi refugati, cari le parasescu terenulu. Utiliele se provedu cu spinare și siantiuri, și se implu cu prundu. Vechiulu, ce nu se pôte delaturá, se modifica și reparéza cu gustu, ér' nece sariulu se redica din nou cá prin minune. Funtane noue ascépta pre tóta diu'a se fia saturate prin canale din apă Muresiului, cá se nu dè fluidu de această din abundanția noue celor, ce pena aci duceamu o adeverata lipsa de acestu elementu cotidianu pre tiermnele celui mai mare fluviu alu patriei. Podu nou statatoriu ne imbie se trecemu pre data, fora a ne mai imflá plumanele pana se petrundia strigatulu în urechile tocite ale podariului murmuratoriu, cá se ne tréca. Móra de abure ne asecura și pre tempulu, cându moriscele din giuru inghiacia, și cându se ducu și ele cu ghiaci'a. În urma nu se va poté plangé nece calatoriuulu pulverosu, ca nu va aflá scalda.

Capacitatea acestoru Saline după nou'a organizațiune este de totu însemnata. Pre liniile Clusiu și Aradu s'au transportatu la sare de aici în asiá catime, în catu depositele din Ungari'a s'au implutu. La 1 millionu centenaria de sare mai stau în parte neatínse, și dieci ba sute de mii de centenaria stau gramadite sub cerulu liberu acceptandu se fia duse. Și cu tóte acestea în cetatea de sub pamentu suna ciocanulu și bubue pulverea de pusca fora incetare, și pigmeii din fundulu ei totu mereu arunca afara la bolovani de sare, de pare — ca voiescu se ne ingrópe și pre cei deasupr'a.

Venitoriuulu Salineloru, cá bania, este asecuratu prin această pentru ori și ce timpuri, ca-ci alta rivala, carea se póta tiené concurentia cu ele, prin apropiare nu se afla.

Nu-i numai atât'a. Salinele voru se aiba însemnătate și cá orasiu. În fruntea acestui orasielu se afla de vre-o trei ani unu spiritu organizatoriu, carele voiesce cá se-i dè faci'a cea monotona de salicida și se conditiuneze și esistenția de adeverati cetatiani prin asediarea de fabrice. Se aude, ca are în cugetu se redice fabrica de soda, sapunu și metasa. Apoi ce se aude va și fi, ca ómenii de aici s'au îndatenatu a tiené, ca ce se dice despre camerasiulu nostru, ca voiesce se faca, ace'a-i și gata. Prin acestea noue mesure numerulu locuitorilor de acumu din Saline, ce sue preste 2000 suflete, nu va stagná cu taliaria de sare. Se deschidu noue și noue funtane pentru coloni noi și pentru specialitati varie. Deci cene se nu prevédia, ca numai în restempu de 10 ani Salinile noastre voru ajunge de parte.

Eu, Domnule Redactoriu, prin tóte aceste nu voiescu a face geografía, istori'a ori statistic'a acestui locu, ci numai me întrebú simplu: óre ceste 320 de familie romane de acumu, ce locu voru cuprinde în venitoriuulu orasiu? Amu estrasu pruncii și fetitiile de scóla din matricul'a parohiale și n'amu voitu se credu ochiloru, cându sum'a celor vii dintre ei au trecut preste 300. Amu lasatu se se numere din casa în casa de nou, și rezultatulu a constatatu sum'a de mai susu. Mi pare, ca gimnasialele noastre celea complete nu se potu laudá cu cate 300 de scolari, și éca unu orasielu, carele ar' dá atât'a contingentu! Dér' se lasamu gimnasiulu cá se si-lu redice venitorii cetatieni avuti din venitori'a urbe Salinae, ér' pentru acumu numai atât'a de amu poté face, cá se redicamu scóle reali, cá prin acestea din meseriesii cestiá se devenia cetatiani de cei avuti.

Cu totii recunoscú la noi lips'a neaperata de scóle reali, aceasi convicțiune o amu și eu cu adausulu, ca de nu e în Saline loculu celu mai de doritu pentru o atare, celu pucinu e prea nemeritu.

Organizatoriu, carele deschide tóte calile pentru unu orasiu nou, avemu, cetatieni înse de fundu

voru poté fi numai acela, cari suntú pregatiti pentru a poté tiené concurentia. Mi se pare, ca noi pretotindenea ne desceptamu surprinsi și remanemu mai la o parte.

Le amu disu aceste pucine cuvente, ca vedu în tempulu mai prospetu multe sume frumoșe și legate prepunendu-se pre altariulu natiunei pentru instructiunea și educatiunea ei, și-mi aducu amente, ca dá de ochii cutarui sacrificatoriu s'ar' întóce spre aceste locore. . . . aminu.

Gherl'a, în Noembre 1873.

„Ei plurimum tribuamus,
a quo plurimum diligimur.“
Cic. de Off. L. I. c. 47.

Benefacerile și sacrificiale depuse, diu partea unoru pré stimati Domni, pre altariulu junei nostre societati „Alexi Sinciané“, singuru din acelu zelu nobilu, maretiu și puru-nationalu, care i insufletiesce spre totu, ce contribué la cultur'a și progresulu scumpei noastre natiuni, — au patrunsu, aduncu în anim'a membriloru susu-numitei societati, au implantatu în acea nesce urme nesterse, ca au semenatu în ea și unu felu de sementia — sementi'a recunoscintei și a multiamirei.

Societatea junimei dela facultatea teologica din Gherl'a, înca dela infientiarea ei, decate-ori a fostu în placut'a pusetiune de a intempiná vre-unu ajutoriu din afara, 'și-a sciutu impleni, la rondulu ei, această nobile detorentia facia cu donatorii ei maranimosi, ca-ci a avutu, are și vá avé totu-deun'a în vedere dréptá axioma: „E frumosu a face cuiv'a bene, e cu multu mai frumosu înse a fi recunoscutoriu catra benefactori!“

În o astfelu de pré placuta pusetiune se afla subscriii cari, în numele acestei societati, venu a aduce, cea mai ferbente multiamita publica facia cu doi már-animosi autori, cari au benevoitu a ni iu-avuti bibliotec'a cate cu unu exemplariu din preti-nitele opure ale D-iei loru!

Aceste venerabile nume suntú:

Spectab. D-nu de preste Carpati: Atanasiu Fetu, Dr. în medicina și în legi, profesoru la semin. din Socola, membru academiéi rom. etc., carele ni tramise gratis voluminosulu D-sale opu: „Manualu de medicina practeca și popularia“; — și pré-cunoscutul, benemeritatulu și dreptu-semtitoriuulu patriotu Ladislau Vajd'a, secretariu ministeriale, carele ni doná pretini't'a D-sale „Epistola deschisa“ catra Redactorele „Telegraf. Rom.“ — brosiurata.

Frumosu exemplu D-ni autori, și cu atât'a ve detoresce societatea nostra mai profunda recunoscintia și multiamita, cu catu, fora a se adresá dens'a catra bunavointi'a D-v., ve-ati adusu amente și de ea benevoindu a-o sprigini în scopurele ei!

Nu mai asiá ajutandu-se tenerimea romana e sperare, ca vá progresá și prosperá scump'a nostra natiune!

Nu mai asiá vá aflá ace'a firulu „Ariadnei“, cu ajutoriuulu carui'a vá poté esi din labirintulu nescientiei și alu întunerecului!

Nu mai asiá vá fi în stare a se încumeté cá se conduca mai tardiu nai'a natiunei ferindu-o de „Scila“ și „Caribde“, cari mereu o amerintia cu sdrobire și naufragiu!

Traiésca dar' toti spriginitorii, donatorii și amicii tenerimei romane!!!

Fia securi, în urma, toti maranimosii donatori ai societatiéi noastre despre perpetu'a recunoscintia, și despre cea mai destinsa consideratiune, ce li pèstramu!

Ionu Dorosiu,
Presedintele.

Silviu B. Sohorc'a,
not. coresp.

Processulu maresialulu Bazaine.

REPORTULU

dlii Generalu de Revière.

(Urmarea partii II-a.)

Capit. V-lea tratéza mai antaiu despre incidentulu Régnier, descriendu prim'a intalnire a lui Régnier cu maresialulu Bazaine asiá: În 23 Sept. după ameadiu — a depusu d. Arnous Rivière —, unu parlamentari germanu s'a presintatu avânt-posturiloru; elu eră purtatoriuulu unei scrisori a principelui Fridericu-Carolu pentru maresialulu Bazaine.

Douedieci pasi nderetulu lui mergea unu omu pe-destru, care purtá la capetulu bastonulu seu o carpa de nasu alba. Eu, dice Arnous-Rivière, am întrebatu pe parlamentariu, ca cine e persón'a, care 'lu acompaniaza. „Nu sciú“ respunse parlamentariulu și se de-partá. Atunci întorcundume catra acea persóna iamu disu: „Cine esti D-ta?“ — „Amu o misiune pentru maresialulu și voiu se vorbescu cu elu indata,“ respunse Régnier, ca-ce acest'a eră omulu în cestiune, și asiá trecú liniile franceze. După ce s'a innoptatu, japanulu Régnier fú condusu de catra d. Arnous-Rivière, după ordinulu generalulu de Cissey, imediatu la maresialulu Bazaine. Întrebatu fiindu, ca în ce modu se i se anunție sosirea maresialulu, a respunsu Régnier: „Anuntiati pe tramisulu dela Hastings.“ În Metiu înca nu se scieá nici decumu, ca imperatés'a Eugeni'a -și alese de resiedintia cetatea Hastings din Angli'a.

În modulu acest'a fórté strainu obtienú Régnier intrarea la maresialulu. Bazaine contestá acea ce depuse capitanulu Ganciu, și declara, ca Régnier i s'a fostu anunciatu cá unu curieriu alu imperatulu. — Sositu în fine în cabinetulu lui Bazaine indata intrá Régnier în materi'a lucrulu declarandu maresialulu, ca vine dela Ferrières, unde se aflá cuartirulu generalu inimicu; ca a capetatu o audientia dela d. de Bismark la care s'a fostu dusu de a aflá, déca doresce séu nu a face imediatu pace cu guvernulu imperialu. Elu (Régnier) aratá maresialulu o fotografia a locuintei imperatésiei la Hastings, în josulu carei'a principele imperialu a fostu scrisu cateva ronduri afectuóse la adres'a tatálu seu. Régnier n'avú nici o plenipotintia scrisa și s'a legitimatu numai cu fotografi'a numita, respunsiendu la observatiunea facuta lui în privinti'a acest'a, ca nu a voitu se espuna documente importante întâmplarei incidentiloru calatoriei sale. Într'unu punctu importantu difera depunerile maresialulu de cele ale lui Régnier. „Elu 'mia disu, ca vine din partea imperatésiei cu consimtiementulu dlii de Bismark, dice Bazaine. — „Eu nu i-amu spus maresialulu, ca a'și fi avutu o misiune dela imperatés'a, declara Régnier.“ Un'a se pôte înse constatá și remane afara de ori-ce îndoiéla: Japanulu Régnier a lucratu cu consimtiementulu d. de Bismark.

Divergentie multu mai marcate esista în recitariile facute de maresialulu și Régnier despre convorbirea care au avut'o împreuna. Reportulu dice, ca instructiunea (cercetarea) a crediutu a face mai bine, déca va comunicá maresialulu depositele lui Régnier, paragrafu de paragrafu, și va constatá asiá ce dice elu la fia-care din ele. Reportulu reproduce apoi partea interogatoriulu maresialulu relativa la acestu sujetu. — Bazaine dice, ca Régnier l'ar' fi provocatu a tramite pe maresialulu Canrobert séu pe gen. Bourbaki la Angli'a spre a se pune la dispușetiunea regiutei, imp. Eugeniei, cu scopu de a intimá negociatiuni de pace. La acest'a i-ar' fi respunsu maresialulu: „Poti se intri în vorba cu acesti domni și eu le voiu lasá calatori'a acest'a la dispușetiunea loru libera.“ Între altele i-ar' fi mai espusu Régnier, ca ce reu a fostu, ca nu s'a facutu pace indata după catastrof'a dela Sedan; ca ce ruina mare este pentru tíera întretinerea trupeloru germane pe teritoriulu franceșu; ca ce bine ar' fi, déca s'ar' poté face unu armistitiu, care se duca la pace; ca numai armat'a de Metiu pôte se dè garantiile recerute Germaniei, déca -și va recastigá libertatea de actiune, dér' ca la totu casulu s'ar' recere dreptu gagiu predarea piatiei de Metiu. Maresialulu dice, ca a respunsu: bine, déca vomu poté esi din Metiu cu arme și bagagia cu totu, vomu mantiené ordinea în laintru și vomu face se se respecte clausulele conventiunei; de predarea pietei Metiului înse nu pôte fi vorba.

Régnier a depusu, ca densulu eră de ideia, ca armat'a Metiului pare a fi chiamata a jocá unu rolu mare; ca d. de Bismark ia declaratú, ca d. Jules Favre pare a fi sicuru de armat'a din Metiu; ca în parte numai pentru aceea ar' fi venitu la maresialulu spre a se asicuré despre acest'a; elu a adausu, ca Bazaine iar' fi respunsu, ca armat'a nu sta la dispușetiunea lui Jules Favre. — Bazaine dice, ca nu'si mai aduce destulu de bine aminte de detailurile conversatiunei cu Régnier spre a afirmá disele lui, dér' e adeveratu, ca 'si-ar' fi sprimatu mirarea asupr'a atitudinei lui Jules Favre, care nu putea sci ce se petrece în Metia, fiinduca nu stá în relatiune oficiala cu densulu, și c'ar' fi sustienutu, ca armat'a e înainte de tóte armat'a Franciei, și este legata prin juramentu de dinasti'a imperiala. — Régnier a mai depusu înainte de judeca: ca din cuvintele maresialulu re-

sultă, ca densulu a întielesu pré bine, ca armat'a Metiului trebuia se între în tôte combinatiunile, fie ele cumu voru fi; ca intrandu Bazaine în detaliurile situatiunei armatei ia declarat, ca victualiile fortaretiî sunt cea mai mare parte déjà consumate și ca cu greu se va puté tîenê pana în 18 Octobre; ar' trebâi dér' se se puna planulu în lucrare înaintea acestei epoce. „Recunosci adevêrulu disoloru acestora?“ întrebâ judele pe Bazaine. — „Nu admitu acêst'a declaratiune în termine atatu de esplicite. Nu amu vorbitu nimicu atingatoriu de detaliurile asupr'a resurselor armatei catra Régnier,“ — respunse maresialulu. — Judele: Régnier inse dice, ca i-ai spusu detaliurile urmatóre: ca s'au micșioratu déjà ratiunile de pane, ca în cîteva dile trebuescu din nou reduse; ca căii nu mai au fenu, ca a fostu necesitate a se taiá din ei spre a se mancá, și ca pentru vietuirea armatei va fi lipsa a se serví de toti căii afara de unu numeru anumitu, cari trebuescu conservati pentru artileria, carele de bigagia și de pucine aprovisionari, și ca prin urmare va fi fôrte dificilu a tîenê fortareti'a pana în 18 Octobre.“ „De unde ar' fi scosu Régnier aceste date, care corespundu starei faptice de atunci?“ — Bazaine: „Eu nu amu intratu în nici unu detaliu de natur'a acêst'a cu Régnier.“

Judele catra Bazaine: „Régnier a mai adausu, ca la espunerile sale, cu cari negresitu a voit se ve castige planulu capitulatiunei armatei de Metiu pe bas'a unei conventiuni favorabile din punctu de vedere politicu, ia-Ti respunsu, ca tóta intardiarea va fi desavantagiósa și ca, în positiunea care în scurtu va devení desperata, sunteti gat'a a subscrie unu tractatu, care va permite armatei de Metiu a se retrage în o parte neutralisata a teritoriului francesu și o va autorisá a plecá din fortaretiata cu onoruri militare sub conditiunea de a nu se serví mai multu de armele sale contra Germaniloru în cursulu resbelului, piati'a de Metiu remanendu de altumintrea afara de tóta conventiunea. „Este adevêratu, ca a-Ti fi facutu aceste declaratiuni?“ — Bazaine: „Eu mo referu la ceea ce amu mai disu. Este cu totulu neesactu ce dice Régnier relativu la neutralisatiune și la conditiunea de-a nu ne mai bate cu nemtii. N'amu fi consentitu niciodata la unu arangiamentu, care ar' fi divisatu a perarea natiunala.“ — Judele: „Amu prezentatu maresialulu o fotografia a Hastings-ului în dosulu carei'a se subscriesese principele imperialu, și l'amu rogatu se binevoiesca a adange la acêst'a și signatur'a s'a, cá se potu, aratandu-o d-lui de Bismark, dovedí, cu aveamu consentimentulu seu. Maresialulu mi-a accordatu subscrierea ceruta.“ Suntu esacte factele aceste? — Bazaine: „Nu aveamu fotografi'a mea; și elu me rogá de a me subscrie lenga signatur'a principelui imperialu, ceea ce și faciu inse fara vreo intentiune secreta.“ — Reportulu nu voiesce se mai faca nici o reflexiune asupr'a acestei instrainatóre increderei“ dintre Bazaine și jupanulu Régnier. (Va urmá).

Expositiunea universale dela Vien'a.

(Urmare.)

A duoa parte a expositiunei persane, ne-a parutu pana aci cea mai interesanta și cea care contine cele mai multe bogatii.*)

Piei. Vedemu aci o expositia complecta de pei de tôte felurile cu diversele preparatiuni ce comporta. Pieile de camila, mai cu sêma, par a avé ua mare valóre; marochenurile sunt asemenea destulu de bune pentru a puté rivalisa cu ale Rusiei. Ne-ar fi în adevêru prea greu, de a spune, déca important'i'a acestei industrii este inferióra sêu întrece pe a Romaniei; déra, în tôte casurile, cá calitate a chiar productelor, putemu observa, ca în generale se apropia mai multu de a le Rusiei, și ca naturalu trebue, totu eá aceste din urma, sa se bucure de ua mare reputatiune.

Obiecte de arta. Sticleloru colorate, olariei, precumu și utensiliiloru de cupru, nu le lipsesce gustulu și comoditatea, și se distingu în generale prin unu caracteru de originalitate remarcabile. S'ar puté întempla, ca, cu timpulu acêsta se

*) Lasandu la o parte 1. parte. R.

formaze obiectulu unui mare comerciului cu Europá. În generale tôte aceste obiecte, cu tôte ca sunt imperfecte sub mai multe repôrte, denota o natiune care a primitu bine-facerile civilizatiunei. Și este lesne de întielesu dupa esamenulu expositiei sêle, ca Persia, precumu și mai multe alte tîeri din Oriente, abandonandu dogm'a fatalismului, posede tôte elementele necesarii și suficiente pentru a grabi oper'a progresului.

Ne remane se mai esaminamu vasele de bronz, feru și argintu, covórele, matasurile, sialurile, broderiile, precumu și armele albe, cunoscute sub numele de Damas de Khorasan.

Covórele. Covórele, sialurile, precumu și diferitele tiesaturi de lana, forméza, cu dreptu cventu partea cea mai pretiósá și cea mai interesanta a expositiunei persane. Și mai cu sêma, în covóre Persia merita se ocupe primul rangu. Este cunoscutu ca covórele persane au o celebritate, care se urca la timpurile cele mai vechi. În Europa, cá și în regiunile cele mai departate în evul-mediu, ca și în dilele nóstre, mladierea, varietatea culoriloru, și mai presusu de tôte fineti'a și soliditatea lor, a facutu se fia totu-d'a-una cautate. Vitrinele unde le amu vediutu expuse, numerósele esiantilióne, ne permite a vedé, ca industria covóreloru ocupa în Persia un mare locu și ca, din tôte punctele de vedere, conserva rangulu importantu ce renumele a întiparitu asupr'a acestoru tiesaturi, alu caroru pretiu n'are de catu defectulu de a fi prea redicatu.

Pe langa covóre, observamu metasaria, sialurile, broderiele, cari merita o ôre-care atentiune, și mai cu sêma unu feliu de tiesaturi catu se pôte mai usóre, cá o panza de paiagenu distinsu prin finetiá, bunulu, gustu și calitatea loru superióra.

Vase de metalu. În dulapurile, dispuse pe langa paretii galeriei persane, observamu nisce superbe vase de bronzu, feru, argintu și aur. Acêsta prea interesanta colectiune, jumetate antica, jumetate moderna, revela ua prea mare perfectiune în arta fabricatiunei obiectelor de metalu și mai cu sêma, pentru cele sapate.

Aflamu ca cea mai mare parte din aceste vase pretiósé alese de amatori și colectionisti, au fostu cumperate pentru museulu din Viena.

Vomu termina esamenulu galeriei persane, observandu în midloculu sectiunei, unu imensu patu de lemn, împodobitu cu marchetarii de diverse culori. Déca histori'a spune adevêrulu, souvenirile nóstre historice ne amintescu ca unu patu de fululu acesta serviea odinióra dreptu thronu succesoriloru anticiloru regi ai regiloru. Asiediatu sêu culcatu pe unu asemenea patu sahalu odinióra atat de puternicu primiea omagele satrapiloru și da sentintiele loru adesea prea laconice, déra cari nu erau mai pucinu de catu fôrte seriósé decisiuni asupr'a sôrtei definitive a popóreloru și regatelor.

Se mai aruncamu o privire asupr'a unei mari cuantitati de cutii, cadre, obiecte de marchetarie etc. Apoi, o prea frumósa colectiune de arme, printre cari trebue se semnalamu mai cu sêma o splendida armura sarazina, obiecte de arta și de anticuitate, cari datéza din timpurile cruciadeloru. În totalu dupa cumu se vede, expositiunei persane nu'i lipsesce interesulu; stoffe, covóre, metasarie, obiecte de industria moderna, colectiuni antice, manuscripte vechi pe pergamentu, anticuitati de aur, sidifu, margaritariu și fildes, tôte lucrari capabile de a atrage, într'ua expositiune, curiositatea vizitatoriloru.

Ast-feliu e expositiunea persana, care da ua idea lamurita de avutiile tieriei. Multu timpu adormita în nepasare și fatalismu, Persia pare a se descepta la vocea progresului, care a adunatu tôte popórele aci, în acêsta impresurare. Cu o impulsione energica și cu tendintie mai pucinu stationare, Persia nu va lipsi de a gasi prin civilizatiune sorginti abundante de avutie și prosperitate. (Va urmá).

Din Franci'a ne aduce „Monitoriulu“ Romaniei depesi'a urmatória:

„Paris, 17 Noembre 1873. — D. de Broglie citește în Adunarea Nationala Mesagiulu maresialului Mac-Mahon care contine conditiunile maresialului

pentru primirea din parte'i a prorogarei puteriloru sêle; se pronuncia pentru prezentarea neintardiata a legiloru constitutionale, déra declara ca nu voiesce a subordona votulu prorogarei la discutiunea acelor legi; cere prorogarea pentru 7 ani a puterei care 'i va fi incredintata pentru a o pune la serviciulu intereselor conservatóre. Dupa o scurta suspendare a sedintei, discutiunea, conformu legii, este amanata pentru maine.“

Tocma primimu și scirea recentissima, ca republic'a Franciei remane tare. Adunarea nationala din Versailles a primitu prelungirea plenipotentiei lui Mac-Mahon pe 7 ani cu o majoritate de 66 voturi, respingunduse proiectulu regimelului cu 68 voturi. S'a alesu și una comisiune pentru consultarea asupr'a legiloru constitutionali. —

Mai nou.

„Wiener Zeitung“ din 18 Noembre publica denumirea archimandritului Bendella de arhiepiscopu gr. or. în Cernautiu în locul re-pausatului Eugeniu Hackmann.

Nr. 5563/v. c. 1873.

1—3

Publicatiune.

La ordinulu Domnului comite supremu, suntu convocati prin acêst'a membrii comitetului reprezentativu alu comitatului Turdii la conferintia pre 5-a Decembre a. c. în opidulu Turd'a, cu scopu:

1-a d'a statori conspectulu membriloru virili, rectificatu prin comisiunea verificatória;

2-a d'a face dispusetiunile necesarie în privinti'a nóueloru alegeri în locul acelor membri alesi ai comitetului, cari au abdisu, sêu au moritu.

Turd'a în 17 Noembre 1873.

Vice-comitele comitatului Turdii.

Vice-comitele:
Miksa.

Tocma esi la lumina în depusulu societatei biblice britanice și din tîeri straine la

A. Reichard et C^{nia},
Candi'a Strat'a 6 în Clusiu

Bibli'a sêu sant'a scriptura

A TESTAMENTULUI VECHIU SI NOU,

în octavu, în limb'a romana într'unu tomu, legata cu pele, pretiulu 1 fl 30 cr.; aceeași în pele fina cu foiale aurite 2 fl. 75 cr. N. B. Comande în pretiu de 5 fl. se executéza fora spese.

Cu tóta onórea se subsémna

4—6

A. Reichard et Comp.

Cursurile

la bursa în 21 Noembre 1873 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 43	cr. v. a
Napoleoni	—	—	9 „ 10	„ „
Augsburg	—	—	109 „ 25	„ „
Londonu	—	—	113 „ 60	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	73 „ —	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	68 „ 60	„ „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	76 „ 50	„ „
„ „ temesiane	—	—	73 „ 50	„ „
„ „ transilvane	—	—	73 „ —	„ „
„ „ croato-slav.	—	—	75 „ 50	„ „
Actiunile banței	—	—	968 „ —	„ „
„ creditului	—	—	225 „ —	„ „